

VALTU

L E H T
NR. 10 (67) 1993 JAANUAR
ILMUB JUUNIST 1987

TÄNA LEHES

- * REFORMIKAVA
- * VALTU LEHT HAKKAB LÕPETAMA
- * VALTU RAAMATUKOGUS
- * MEENUTUSI AASTAPÄEVAPEOST
- * KOOLISPORT

Valtu hoiu- laenuühistu asutamisleping

Käesolev leping on sõlmitud allakirjutanud isikute vahel, kes on Valtu Põllumajandusliku Osahistu ühismajandi põllumajandusreformi õigus-
tatud subjektid ning Valtu hoiu-laenuühistu asu-
tajaliikmetena leppisid kokku alljärgnevas:

1. Asutada Valtu hoiu-laenuühistu (edaspidi «ühistu»), mille eesmärk on krediidi võimaldamine vara omandamiseks ja ettevõtluse arendamiseks põllumajandusreformi käigus ühistatud vara kompensatsiooni ja töösakute tasu eest üleandmisega dividendi andvate hoiuste avamise teel.

2. Ühistu tegevusalad on:

- oma liikmete majandustegevuse krediteerimine
- hoonete, seadmete, transpordivahendite ja muu vara soetamine, rentimine ja müük
- konsultatsioonid ja vahendustegevus
- oma liikmete huvides või teenindamiseks kapitalide moodustamine ja kasutamine, s. h. heategevuse otstarbel tehtud sissemaksete ja kapitalide kasutamise korraldamine.

3. Ühistu on Valtu POÜ õigusjärglane pangalaenude ja muude võlgade tasumisel. Ühistu ei võta üle Valtu POÜ töövahetekordi ja ei taga oma liikmetele tööd.

Ühistu moodustatakse tähtajata kuni selle reorganiseerimiseni või tegevuse lõpetamiseni põhikirja järgi.

4. Ühistu võimaldab krediiti ainult oma liikmetele. Osamaks on füüsilistel isikutel 500 ja juriidilistel isikutel 5000 krooni. 40% osamaksust tuleb tasuda ühe kuu jooksul, ülejäänud summa 6 kuu jooksul Valtu hoiu-laenuühistu kassasse.

Käesolevale lepingule allakirjutanud isikud, kes ei tasu nimetatud ajaks osamaksu, kustutatakse liikmete nimekirjast. Kui nad on osamaksu tasunud osaliselt, makstakse see tagasi.

Ühistu asutajaliikmed, kes on Valtu POÜs töötanud enam kui 10 aastat, võetakse liikmeks ilma osamaksu tasumata ja nendelt arvestatakse osamaks ühistatud vara kompensatsiooni ja töösaku arvel, kuid mitte rohkem kui 500 krooni.

5. Ühistu võtab üle Valtu POÜ kohustused

ühistatud vara kompenseerimiseks rahas ja tööosakute väljamaksmiseks ning vara omandajate poolt nendele tasu eest üle antud kompensatsiooni ja töösaku eest raha ja järeelmaksu või laenulepingud ning Valtu POÜ poolt sõlmitud rendilepingud.

Ühistu liikmetele arvestatud ja vara omandajatele laenuna üle antud kompensatsiooni ja tööosaku summast arvestatakse maha ühistu liikme osamaks ning ülejäänud summaga avatakse tähtajaline hoius ja antakse vastav dokument. Mitteleikmete osakuga avatakse hoius, mis makstakse välja 15 aasta jooksul.

6. Ühistu liikmeks loetakse kõiki, kes kirjutavad käesolevale lepingule alla kuni asutamiskoosolekuni 24. veebruaril 1993.

7. Ühistu asutamisega seotud kulud kantakse Valtu POÜ põllumajandusreformi läbiviimise kuludest.

8. Kuni ühistu asutamiskoosolekuni volitatakse asutajate nimel esinema ja teiste isikutega lepinguid sõlmima Tarmo Mett.

Üldkoosoleku materjale

Osahistu esimehe Tarmo Meti

sõnavõtt (KOKKUVÕTLIKULT):

Möödunud 1992. aasta jooksul ei suutnud me täita kõiki aasta tagasi püstitatud ülesandeid. Põhjuseks oli kiiresti muutuv majanduslik olukord Eesti Vabariigi põllumajanduses. Tänane põllumajanduslik tootmine väheneb veelgi. Seoses sellega väheneb ka töökohtade arv. Juhatuse püüdlus on säilitada Valtu osahistu territooriumil nii põllumajanduslik kui ka tööstuslik tootmine võimalikult optimaalselt vastavalt tekkinud olukorrale.

1. jaanuariks 1993 oli majandi rahaline seis kokkuvõtlikult järgmine: positiivsed tulemused olid Valtu taimekasvatuseühistul ja jookide tööstusel. Ülejäänud ühistud lõpetasid aasta miinustes. Majandi lühiajaline laen on tänaseks kustutatud, pikaajaline laen 148 000 krooni on veel üleval. Meie võlg teistele asutustele on praegu 1 680 000 krooni. Meile ollakse võlgu 1 811 000 krooni.

Tööd takistab raharinglus. Suurim võlglane on Rapla piimatööstus, kellel on maksmata alates oktoobrikuust realiseeritud piima eest. Ühistul «Rävala» on tasumata novembris ja detsembris meilt saadud piima eest. Üle 400 000 krooni on võlg jookide tööstusele. Võlad on likvideerinud Tallinna lihakombinaat.

Osühistu juhatus jagab praegu varandust, mis on tekkinud 44 tööaasta tulemusena. Osühistu esimees taotleb kogu põhivarale võimalikult kõrget hinda, et tagada õiglane osa ka pensionäridele, koondatutele ja neile, kes jäävad edaspidisest otsesest tootmistegevusest kõrvale muudel põhjustel. Juhatus ja reformikomisjon püüavad majandi vara võimalikult õiglaselt jagada.

Tootmistaseme languse juures on vaja mõelda, milline on kõige optimaalsem töötajate arv ettevõttes, et suudetaks maksta normaalset palka tehtud töö eest. Praeguseks on koondamisteatise saanud umbes 10% majandi töötajatest. Töenäoliselt see arv suureneb veelgi.

Reformikomisjoni esimehe Aare Leinbergi sõnavõtt (KOKKUVÕTLIKULT):

Komisjon alustas tööd 28. aprillil 1992. Tema ülesanded on:

1. tagada ühismajandi vara inventeerimine
2. teha kindlaks ühistatud vara koosseis ja maksumus
3. vaadata läbi kõik majandi varaga seotud ja teostatud tehingud, mis on tehtud pärast 20. juunit 1991
4. koostada töösakute nimekiri seisuga 1. jaanuar 1992
5. teha kindlaks riigi osa majandi varast
6. teha kindlaks õigustatud subjektide ja neile kuuluva vara osa suurus. Tänaseks on komisjonis käinud 63 omanikku, kes on õigeaks tunnustatud
7. vaadata läbi ja anda nõusolek majandi reorganiseerimiskava ellurakendamiseks
8. reformiperioodil on kõik tehingud põhivara-dega lubatud ainult reformikomisjoni loal.

Komisjon on arvutanud ühistatud vara maksumuse, võttes aluseks ühe loomühiku, mis võrdub 545.85 krooniga. Loomi on tagastatud järgmiselt: 53 siga, 100 lehma, 32 hobust. Volinikud ja reformikomisjon otsustasid tagastada loomi veel ka tänavu sügisel.

Talupiirid pannakse paika nendel, kellel on komisjon omanikuõiguse kinnitanud. Seda aitavad teha Evi Vaarpuu ja Hans Puunurm.

Reformikomisjon püüab võimalikult operatiivselt töötada. Koostöö majandiga on laabunud väga hästi.

Valtu POÜ reformikava

Kinnitatud Valtu POÜ üldkoosolekul 20. jaanuaril 1993

1. OSAKUTE KINDLAKSMÄÄRAMINE

1.1. Teha majandi vara inventuur ja hindamine seisuga 1. 1. 1993.

1.1.1. Ühistatud vara maksumus (põllumajanduslikud põhivahendid umbes 2 milj krooni). Varem hüvitatud ühistatud vara osas tehakse tasaarveldus vahekorras — üks rubla = üks kroon.

1.1.2. Põllumajandusreformi tegemise reserv (250 000 krooni).

1.1.3. Vallale üleantud vara 1,2 milj. krooni).

1.1.4. Maaparandus 4,8 milj. krooni (riigile).

1.1.5. Laenuid, võlad.

1.2. Töösakud arvestatakse ülejäänud põhi- ja käibevahendite maksumusest (tööstuspõhivahendid pluss käibevara).

1.3. Töösakud arvestatakse varem kindlaksmääratud korras. Töösakut võib kasutada korteri erastamiseks, aga sellest võib ka loobuda ja saada rahvakapitali obligatsioonid.

1.4. Ühistatud vara tagastamise, kompenseerimise ja töösakute arvestust peab Valtu POÜ õigusjärglane Valtu hoiu- ja laenuühistu.

1.5. Töösaku kohta antakse õigustatud subjektile välja sellekohane tõend, samuti ühistatud vara kompensatsiooni kohta.

2. VARA TAGASTAMINE JA KOMPENSEERIMINE

2.1. Vara tagastamine.

2.1.1. Endisel kujul säilinud vara tagastatakse reformikomisjoni otsusel akti alusel.

2.1.2. Kui tagastatava vara väärtus on vähenenud, siis vahe kompenseeritakse, kui suurenenud, siis tasub vahe isik, kellele vara tagastatakse. Saamata jäänud tulu ei kompenseerita.

2.2. Ühistatud vara kompenseeritakse endisele omanikule või tema pärijale, võttes aluseks 1 loomühiku hinna, mis meie majandis on 545.85.

2.2.1. osana ühismajandi varast, mille kohta annab Valtu POÜ õigusjärglane vastava tõendi

2.2.2. rahana vastavalt naturas vara saanutelt laenude laekumisele.

2.3. Ühistatud vara kompensatsiooni ja töösakut on omanikul õigus:

2.3.1. ühendada

2.3.2. paigutada oma osa kaasomandina Valtu hoiu-laenuühistusse või tekkinud ettevõttesse, mis on tekkinud Valtu POÜ baasil

2.3.3. pärandada

2.3.4. taotleda oma osa ulatuses majandi vara naturas eraldamist. Vara naturas eraldamine toimub ainult Valtu POÜ territooriumil maakasutust omavatele omanikele või nende pärijatele.

2.3.5. Loomade tagastamine:

1) sead tagastatakse eluskaaluga 40 kg

2) lehmad tagastatakse esimene kord kuni 1. jaanuarini 1993 ja teine kord sügisel, 1. oktoobril 1993

3) hobused tagastatakse kuni 1. jaanuarini 1993

4) loomi ei asendata.

3. VARA ERASTAMINE

Erastamine on majandi ühisvara tasu eest või tasuta eraldamine füüsilistele isikutele kaasomandina nende asutatud ettevõttesse.

3.1. Tootmise järjepidevuse tagamiseks määratakse kindlaks järgmised tervikvarad:

3.1.1. PÖLLUMAJANDUSLIKU TOOTMISEGA TEGELEVAD:

Hertu suurfarm
Ülejõe noorkarjalaut
Kumma laut
Kumma sigalakompleks
Pae laut
Kalda laut
Lau laut
Kalda noorkarjakompleks
Ingliste sigala
Pajumäe laut

3.1.2. PÖLLUMAJANDUSLIKU TOOTMISEGA SEOTUD TERVIKVARAD:

Kumma väetiseladu
Kaerepere mürgiladu
Kaerepere min. väetiste ladu
Ingliste väetiseladu
Kuivatid Valtus ja Inglise
Veski
Kaerepere jõusöödahoidla
Kaerepere teraviljahoidla
Kartulisorteer Valtus ja Inglise
Hertu kartulipesula

3.1.3. PÖLLUMAJANDUST TEENINDAVAD TERVIKVARAD:

Valtu masinakeskus
Ingliste töökoda
Valtu naftabaas
Ingliste naftabaas
Valtu kaalumaja
Varustusühistu tervikvara

3.1.4. MUUD (TÖÖSTUSLIKUD) TERVIKVARAD:

Estosteriilitsehh
Valtu uus aiand
Valtu vana aiand
Jookide tööstus
Puidutöökoda
Kaerepere kontorihoone
Kaerepere müügipunkt
Kaerepere teenindusmaja (lõpetamata)
Puukool
Ingliste mõisahoone
Ehituslikud põhivahendid
Valtu jahimaja

3.2. Eespool nimetatud tervikvarasid võib ühendada, kui seda soovib vara taotleja ettevõtte või füüsiline isik.

3.3. Põllumajandusliku tootmisega tegelevatele tervikvaradele on ette nähtud teenindamiseks vajalik maa-ala kasutus ja piirangud ning kohustused maaomanikele ja maakasutajatele. Vajaliku maa suuruse kindlaksmääramisel võetakse arvesse loomade arv (1,0 ha põldu lehma kohta pluss 0,5 ha karjamaad).

Kui tervikvara valdaja ja maaomanik ei suuda omavahel kokku leppida, siis on valla volikogul õigus maaomanikule 5 aastaks määrata kohustused ja piirangud maa kasutamise suhtes.

3.4. Tervikvara juurde eraldatakse ka vajalikud hooned ja rajatised (silohoidlad, küünid, karjamaa lauda juures jne.) ja hädavajalik tehnika. Traktorid eraldatakse hobujõududes haritava maa kohta.

3.5. Käibevara eraldatakse vastavalt põhivarale ja selle kasutamise otstarbele.

3.6. Põhivara antakse rendile ettevõtjatele rendilepingu alusel või üleandmisaktiga, kui sellele varale on ühistatud varana või tööosakuna kate olemas. Vara osas, millel pole katet, sõlmitakse laenuleping.

3.7. Majandi põhivara eraldamisel või müümisel võetakse aluseks hindamiskomisjoni määratud hind (määratakse kokkuleppeliselt ettevõtjaga).

3.8. Looma-1 müüakse Tallinna lihakombinaadi kokkustuhindadega.

3.9. Muud varad (külvid, söödad, lõpetamata toodang) müüakse tegelikke kulusid arvestades.

3.10. Rendi suurus määratakse, arvestades:

1) saamata jäänud tulu

2) vara väärtuse vähenemist seoses kulumisega (amortisatsioon).

3.11. Põhi(tervikvara) ja käibevara antakse rendile või erastatakse laenulepingu alusel eelisjärjekorras praeguste Valtu POÜs olemasolevate ühistute baasil moodustatud majandusüksustele.

4. UUED ETTEVÕTLUSVORMID

4.1. Soovitada luua tervikvarade baasil omaette ühisteid ja ühistaluseid ning majandusühinguid, mille liikmeks astumisel on võrdne õigus kõigil Valtu POÜ piirkonnas töötajatel ja juriidilistel isikutel.

4.2. Võimaldada talu rajada kõigil soovijatel, kellel on õigus maaeraldusele.

5. TÄHTAJAD

5.1. Arvestada välja ühistatud vara kompensatsiooni suurus 15. detsembriks 1992.

5.2. Arvestada välja tööosaku suurus õigustatud subjektidel 1. märtsiks 1993.

5.3. Ühistatud vara tagastamine lõpetada 31. detsembriks 1993.

5.4. Arveldused ühistatud vara kompensatsiooni ja tööosaku tõenditega lõpetada 31. detsembriks 2008.

5.5. Ühistatud vara kompenseerimine rahas lõpetada 31. detsembriks 2008 ja juhul, kui laenuid laekuvad varem, siis ka varem.

Kui vara erastamise käigus koguneb vara enampakkumisel realiseerimisest rohkem raha, kui seda arvestati vara hindamisel, siis jagatakse see täiendavalt tööosakule või majandi õigusjärglane suurendab väljamakstava dividendide summat.

TÄPSUSTAME EELMISES LEHES ÜELDUT

Detsembri lehes nr. 9 oli ülevaade pealkirjaga «Kehtna valla volikogus». Kõnealuse vallavalitsuse töötaja Reet Lang juhtis tähelepanu ebatäpsusele. Pealkiri käib kirjutise teise osa kohta. Esimene pool koosneb vallavalitsuse infotunnis kõneldust.

Täname õige märkuse eest!

Järelehüüe lahkunule

«Meie riigis alanud uuendusprotsessis seab partei tähtsale kohale avalikustamise. Seda silmas pidades arutati kolhoosi parteikomitee 27. aprilli koosolekul kodumajandi infolehe väljaandmise võimalusi. Samas kinnitati ka toimetus.» (Infoleht «VALTU» nr. 1, 17. juuni 1987.)

Need olid read lehe esinumbri avaartiklist viis ja pool aastat tagasi. Taas on ajaloorat tal üks ring täis saanud ning te hoiate käes Valtu lehe kuuekümne seitsmendat, kõigi eelduste kohaselt ka viimast lehenumbrit, mis trükivalgust näeb. Kõigi eelduste kohaselt sellepärast, et pole täielikult välistatud veel mõne üksiku numbri ilmumine, kui leidub selleks vajadus ja finantseerija.

Leht on oma eksisteerimisest alates püüdnud valgustada majandi elu-olu, piirkonna ajalugu, kajastanud spordisündmusi, andnud ülevaateid kultuuri- ja hariduselust. Sisukad on o'lnud õpilaste kaastööd. Kindlasti ei ole leht suutnud kajastada kõikide lugejate soove, kuid ega üks majandileht o'legi suuteline kõike ja kõigest kirjutama. See pole ka olnud eesmärk omaette.

Lubatagu mul veel kord öelda tänusõnad kõigile lehe senistele tegijatele kaastööde eest. Mõistvalt ja toetavalt on lehte suhtunud Tenno Teets ning Tarmo Mett, kes ka majandile raskel ajal on ikka leidnud võimalust lehe väljaandmist finantseerida. Aktiiv-

semad kaastööde tegijad on kõigile lugejatele teatud-tuntud: Ervin Laanvee, Leili Vahtmäe, Aimur Pailk, Helgi Sussi, Tiiu Elvelt, Tiina Linamägi, Maie Enni, Arnold Hannust, Aino Kontkar, Hännes Teets, Eha Metsallik ja paljud teised. Eraldi aga tänan lehe asutamise idee autorit, esimest toimetajat ning aktiivset kirjasaatjat Endel Maltzarit ja Helle Tukki, kes oma erksa mõtte ja ladusa sulejoosuga oli toimetajale asendamatu abiline. Tõe huvides tuleb siiski tunnistada, et mitte alati ei kattunud meie mõtted lehes avaldatava suhtes. Helle jäi vaieldamatult ka kõige enam kaastöid teinud kirjasaatjaks.

Lehe tehnilise poole pealt on hea seisnud Ilme Veetamm, Priit Pettai ja Rainer Alas «Graafilisest Produksioonist» ning Riho Ellermaa TPIst. Ilmale tuli leht juunis 1987 Rapla trükikojas. Parematel aegadel tehti seda mitmevärvitrukis «Oktoobris» ja «Kommunaalprojekti». Alates 1992. a. märtsist kuni tänaseni trükiti lehte taas Rapla trükikojas.

Valtu leht oli esimesi ja on jäänud üheks viimaseks perioodiliselt ilmuvaks majandileheks maakonnas. Loodus aga teatavasti tühja kohta ei salli ning loodan, et peatselt ilmub mingi uus ja parem kohapealset elu kajastav leht.

AARE HINDREMÄE,
VL viimane toimetaja

Valtu raamatukogus on suur valik ajalehti ja ajakirju. Tulge lugema!

Praegune majanduslik olukord teeb korrektiive nii isiklikes kui ka asutuste rahakottides. Küllalt palju annab see tunda ajakirjanduse tellimises. Senine harjumus ja mugavus asendub tihtipeale loobumisega meeldivast ajakirjast või ajalehest. Mõnikord ei tule meelde ka võimalus kasutada raamatukogust laenutamist.

Peale eelarve toetasid Valtu raamatukogule ajakirjanduse tellimist Kehtna vallavalitsus ja AS «VALING». Eriti tänan viimast sponsori korras abistamise eest.

Valtu raamatukogusse on 1993. aastaks tellitud «Rahva Hääle», «Päevaleht», «Postimees», «Maaleht», «Spordileht», «Sirp», «Meie Meel»,

«Ühistöö», «Eesti Kirik» ja ajakirjad «Autorevüü», «Aja Pulss», «Eesti Naine», «Eesti Loodus», «Sirje», «Horisont», «Keel ja Kinjandus», «Kultuur ja Elu», «Käsitööleht», «Lingua», «Looming», ««Loomingu» Raamatukogu», «Maakodu», «Maa Pere», «Noorus», «Pikker», «Põhjanaan», «Täheke», «Teater. Muusika. Kino», «Tehnika ja Tootmine», «Vikerkaar».

Venekeelsetest ajakirjadest on võimalik tellida: «За рулем», «Сделай сам», «Роман-газета», «Подвиг», «Моделист-конструктор».

Vaatamata kitsastele oludele püüdke leida endale meeldivat lugemisvara!

LUULE BORTNIKOVA

Mul on kahju, et peame lõpetama!

Mul on kahju, et Valtu leht oma ilmumise peab lõpetama. Sellest, miks mul kahju on, saab aru vaid see, kel endalgi on aeg-ajalt soov oma mõtteid paberile panna. Kirjutamisega on imelik asi: vahel ei taha nädalate viisi pliiatsit kätte võtta ja tundub, nagu oleks mõtlemine seisma jäänud, siis aga hakkab midagi kripeldama ja enne pidama ei saa, kui lugu on paberil. Lõpu eel tegin kokkuvõtte oma panusest Valtu lehele ja sain kokku nelja aasta jooksul (lehe ilmumise esimesel aastal ma kaastööd ei teinud) 34 lugu ja mõned lühikommentaariid. Peale nende on veel õnnitluste juurde sobivate luuleridade otsimine, mille puhul ma püüdsin küll ennast mitte korrata, aga vahel läksin siiski kergema vastupanu teed. Ei lugenud ma kokku ka väljavõtete tegemist juhatusse protokollidest. Kirjutasin need võimalikult lühikesed, millega toimetaja aga sugugi rahul polnud.

Jah, tegelikult on mul kahju ka sellest, et enam ei saa toimetaja Aarega üle laua istuda ja arvamusi vahetada, mis enamasti nii ühes kui teises asjas lahku läksid. Ma olen pidevalt olnud nii toimetaja kui ka teiste meie väikesearvulise toimetuse liikmetega eriarvamusel lehe eesmärgi suhtes. Minu jaoks on esmatähtis, et leht oleks lugejale huvitav ja ilmuks operatiivselt. Kolleegid on aga pidanud põhiliselt seda, et kõik kohalikud sündmused saaksid tulevaste põlvete jaoks kirja.

Kuna majandi möödunud aasta elu on määratud pidevalt toimunud mitmesugused koosolekud, siis on ka viimased lehed koosnenud peamiselt koosolekute protokollidest, mis võivad huvi pakkuda vaid neile, kes majandielust eemal. Töökäijatele, kes sellega enam-vähem kursis, tundub aga leht ebahuvitav, mida nad ka ütlemata ei jäta ja mis mind kui lehetegijat kurvastab. Samas rõõmustasid mind kõik need inimesed, kes aasta lõpul ja uue algul küsisid, kas Valtu leht ikka edasi ilmub. Kuigi ma pidin neile vastama, et peatselt ilmub lehe viimane number, näitas see, et lehe vastu tuntakse huvi ja temast hakatakse puudust tundma.

Ja jõuangi jälle selle kurva momendi juurde tagasi, et ka mina hakkas Valtu lehest puudust tundma. Nagu etikett ette näeb, täna lugejaid selle eest, et nad on kannatlikult lugenud minu enamalt jaolt iroonilis-norivaid lugusid, mida ma poleks kunagi julgenud mõnele teisele väljaandele pakkuda. Oma kirjanduslikku tegevust jätkan mingil määral «Nädalises», kuhu ma olen andnud lubaduse kohalikke sündmusi kajastada.

Ja ongi kõik. Üks periood on jälle minevikuks saanud.

HELLE TUKK

Reformikomisjonis

9. detsembril

1. Tunnistati õigusevastaselt võõrandatud talu maade omanikeks:

— Väljaotsa talu 24,09 ha LINDA RIISMA, kusjuures 0,12 ha suurune maa-ala kuulub kompenseerimisele

— Koka talu 35,23 ha REIN ANSON, kes samuti tunnistati ühistatud vara omanikuks

— Vee talu 7,32 ha TOOMAS JANSON, ühtlasi kuulub 0,12 ha suurune maa-ala kompenseerimisele

— Sassi talu 2,766 ha SALME SEERSANT, kelle soovi kohaselt kuulub 2,51 ha suurune maa-ala kompenseerimisele

— Sulu talu 31,78 ha ELLA OESELG

— Luige talu 15,11 ha LEMBIT PIKKOV, LUI PIKKOV ja MIHHAIL PIKKOV võrdsetes osades, kusjuures omanike nõusolekul kompenseeritakse LEMBIT PIKKOVILE 5 ha suurune maa-ala. Ühistatud vara kompenseeritakse LUI PIKKOVILE

— Lepiku talu 19,45 ha HURMAS-VAHUR KAURI.

2. Tunnistati VOLDEMAR JÄRVELA ühistatud vara omanikuks VALTER JÄRVELA võrdses osas VAHUR JÄRVELAGA.

3. Määrati õigusevastaselt võõrandatud Uustalu maade eest ja ühistatud vara eest kompensatsioon META PARMANILE.

4. Kinnitati Valtu POÜ reformikava järgmise muudatusega:

— mitte tunnistada Matsihansu karjalauta ter-
vikvaraks, vaid tagastada see vastavalt seadusele
endisele omanikule.

5. Rahuldati kõik loomade tagasisaamise aval-
dused kooskõlas Valtu POÜga.

6. Ei rahuldatud järgmisi avaldusi, lähtudes
kehtivatest seadustest:

— ELVE AKATSONOKI avaldus 2 ha maa
eraldamise kohta Kasemetsa talu maadest

— ELDOR VAKSMANNI avaldus maade üle-
kandmise kohta.

7. Ei rahuldatud ARVO LAURIMAA taotlust
Äpamardi talu ühistatud vara saamise kohta vas-
tavalt Valtu POÜ otsusele.

16. detsembril

Tunnistati õigusevastaselt võõrandatud talu maa-
de omanikeks:

— Keediku talu 28,62 ha SELMA PERT, RAI-
VO LAURIMAA ja URMAS PÖLDMETS võrdse-
tes osades

— Kruusimäe talu 25,35 ha OLDI MEIORG,
kusjuures 1 ha suurune maa-ala kuulub kompen-
seerimisele

— Kalda talu 9,47 ha KALJU KALDA

— Väädi-Uuetoa talu 15,0 ha UDO LEIKOP ja
13,217 ha OLEV LEIKOP. Aktiga tagastatakse
ühistatud vara nimekirjas olev ait ja kuur

— Otsa talu 55,87 ha AIMUR PAILK. Ühista-
tud vara nimekirjas olevad ait ja kelder tagasta-
takse aktiga

— Vahemetsa talu 21,688 ha MARIANN KUUS-
MANN, kusjuures 0,3 ha suurune maa-ala kuu-
lub kompenseerimisele. Ühistatud vara kuulub
tagastamisele URVE TOMINGASELE ja aktiga
tagastatakse ühistatud vara nimekirjas olev küün

— Lubjaaugu talu 23,12 ha HELGI HANNUS,
kes loovutab 2 ha SCHEILA PRANTSULE. Ühis-
tatud vara tagastatakse HELGI HANNUSELE.

Meenutusi

Valtu kooli aastapäevapeost

19. detsembril 1992

Mina viibisin Valtu kooli aastapäevapeol kõrvalt-
vaatajana, sest ma ei ole selle kooli vilistlane.
Valtu kooliga olen seotud küll juba kuuendat
aastat oma laste kaudu ja kool on mullegi lähe-
daseks saanud, aga mida kauem ma tol päeval
saalis istusin, seda kurvemaks mu meel muutus.
Olin sellel peol võõras. Nähes noori, keskealisi ja
elatanud inimesi tundmas rõõmu kunagiste klas-
sikaaslastega kohtumisest, sain üha enam aru,
kui tähtis on kodukool, kuhu võid alati tulla nagu
oma inimene. On minulgi kodukool, aga ta on
mulle võõraks jäänud, sest nooruse uljuses kibe-
lesin kodukandist lahkuma. Seal oli kõik liiga
teada ja tuttav. Tundus põnevam asuda elama
võõraste kohta. Aga mida vanemaks inimene
saab, seda rohkem tõmbab kodukanti ja seda ilu-
sam paistab kaugele jäänud kooliaeg.

Ja nii istusingi mulle tuttavaks saanud, aga
siiski mitte oma kodukooli saalis ja jälgisin seal
toimuvat, märkmik käes, et eredamaid hetki üles
tähendada. Püüan muljeid jagada nendega, keda
kohal polnud.

Pidulik õhtu algas kooli lipu ja riigilipu sisse-
toomisega, mida tegid Harri, Aivo ja Silver Smitt

ning Ella Oeselg, Maila ja Helena Sepman. Süü-
dati traditsioonilised mälestusküünlad meenuta-
maks neid Valtu kooli õpilasi, keda enam meie
hulgas pole. Järgnev ajalookonverents kajastas
Valtu kooli elu erinevatel ajajärkudel. Oli huvi-
tav, aga kuna saalitäis rahvast ei ole suuteline
pikemat aega hiirvaikselt istuma ja kõikide laste
hääled polnud nii kandvad, et loetu tagumistes
ridadesse oleks jõudnud, jäi osa ettekantust kah-
juks kuulmata.

Siinkohal ütlen meelde tülles ära selle, mis
mind väga häiris — nimelt inimeste käitumiskul-
tuur. Mul on meeles koolipidu, kus lapsed kont-
serdi ajal saalist sisse-välja käisid. Kalju Rahu
tõusis püsti ja tegi selle kohta kaunis terava
märkuse. Aga seekord ei olnud pealtvaatajateks
ju lapsed! Mul ükskõik, kas solvutakse või mitte,
aga täiskasvanud inimesed peaks ikka suutma
kannatada ja mitte marssima ukse poole laste
esinemise ajal. See on ju elementaarne viisakus-
nõue, et oodatakse etteastete vaheaega ja min-
nakse siis välja, kui on vaja. Nii et mis me siis
laste peale pahandame, kui ise head eeskuju näi-
tame.

Kui õpilaskonverentsi juurde tagasi tulla, siis elevust tekitav oli õpetajate ja õpilaste seas tehtud uurimise tulemuste teatavakstegemine. Nii saime teada, et Valtu kooli keskmine õpetaja on 35aastane, ta on oma ameti valinud kutsumuse järgi, talle teeb rõõmu...

- ... õpilaste areng ja targemaks muutumine
- ... hariduse väärtustamine
- ... suurem vabadus õpetamisel ja muret...
- ... õpilaste agressiivsuse tõus
- ... labasus
- ... et õpilased ei mõista hariduse väärtust.

Keskmine Valtu kooli õpilane arvab oma koolist hästi. Talle meeldib klassijuhataja, ta osaleb aktiivselt ringide töös ja tunneb rõõmu avanenud sportimisvõimalusest. Aga, ja see on päris üllatus: nii nooremate kui ka vanemate klasside õpilased nimetasid häiriva tegurina koolis poisse. Algklassides võib veel aru saada, et on ühed mürarajad, ajavad tunnis juttu, kisuvad patsist, aga vanemate klassides? Mina nagu mäletan, et sel ajal sai hakatud juba poiste poole pilku viskama ja neisse teistmoodi suhtuma. Imelik, et tänapäeval enam nii pole. Või on siis tänapäeva poisid tõesti sellised, et kutsuvad esile ainult tüdrukute pahameelt? Ei tea.

Oma suhetest Valtu kooliga rääkis Tenno Teets. Esimene kokkupuutumine oli 1961. aastal, kui teda noore agronoomina kutsuti bioloogia- ja geograafiatunde andma. Tenno Teets mainis, et majand on alati pidanud Valtu kooli õpilasi oma lasteks. Koostöös majandiga on valminud staadion, mängude väljak, spordimaja.

Direktor Kalju Rahu tervitas kõiki kohaletulnuid ja meenutas aega 25 aastat tagasi, kui praeguse Kaerepere küla asemel laius õunaaed ja veinivabrikku asemel kaalikapõld. Tollal unistas noor direktor, et küla kasvaks. Nüüd, mil külast on saanud väike linnak, ei tea ta, kas ongi millegi üle rõõmu tunda. Suurte majade vahel sõidavad pidevalt autod, kõikjal jooksevad koerad ja kui tahad natukegi vaikust, siis pead hulga maad maha käima. 25 aastat tagasi unistas direktor koolimaja juurdeehitusest, nüüd on see ammu olemas ja direktoril uus unistus — tööõpetuse maja.

Põhiliseks pidas Kalju Rahu siiski, et kestaks põlvkondade järjepidevus, et lapsed tuleksid tagasi kodukanti ja kooli 150. aastapäeval oleks selleaegsel direktoril hea vaadata möödunud 25 aasta jooksul tehtule ja unistada jälle uutest asjadest.

Vallavanem Silvi Ojamuru, kes õnnitlejate hulgas üles astus, andis lootust, et koolijuhil unistus õige pea täide läheb. Ta tuletas pidulistele meelde idamaist vanasõna, mille kohaselt tarkus kuulub minevikule, tegevus olevikule ja rõõm tulevikule.

Aimur Pailk «Valingu» esindajana pidas tööõpetuse maja peatset valmimist reaalseks, kui uued loodavad firmad ja miks mitte ka talunikud moodustaksid kooli fondi. Kinnituseks, et tema

firma on valmis kooli aitama, oli Kalju Rahule antud ehtne telliskivi (ja mina mõtlesin, miks kõnnib Aimur peosaalis kilekotiga).

1963. aasta vilistlased andsid üle üsna originaalse kingituse: kotitäie tahvililappe.

Kooli ja kohaliku majandi koostöö peatsest lõppemisest kõneles esimees Tarmo Mett. Ta mainis ka, et iga lahutuse juures on varanduse jagamine kõige raskem, ent andis lootust, et laguneva majandi varast midagi ka koolile pudeneb.

Endine õpetaja Aino Kontkar kinkis «Kooli lugemise raamatu». Endisest õpetajast Saima Titest ei saanud mina aga aru, kas soovis ta huumorimeelega või solvumistundega, et kõik praegused õpetajad saaksid eluajal kuulda oma nekroloogi (mõeldud oli ettekannet Saima Tite elutööst).

Pärast väikest vaheaega, õnnitluste järel, algas õpilaste kontsert, mis järjekordselt üllatas meeldivalt, näidates kava koostajate andekust. Olen Valtu koolis mitmesugustel tähtpäevadel näinud palju erineva ülesehitusega kontserdikavasid, ent ikka osatakse midagi uut välja mõelda. Oma koolipõlvest mäletan pidudel alati korduvat laululuuletuste vaheldumist. Aastapäevakontserti sidusid krooniku (Argo Rahu) ülestähendused kooli ajaloost. Kontsert ise kajastas kultuurielu erinevatel ajajärkudel. Sinna kuulusid hümn «Jumal, keisrit kaitse sa!» ja isamaalised laulud lastekoorilt, Tauno venekeelne ja Piia saksakeelne laul ning Kadri eesti keele ilu ülistav luuletus, massdeklamatsioonid (need olid minu kooliajal moes) ja poiste püramiidid. Laste meelest oli kõige vahvam õpetajate mängitud näidend, kus enim meeldis Punga Mardina õpetaja Erki. Publikule läks kõige enam peale ja pani kaasa laulma poisteansambli «Väike trummilööja». Ilmselt tuletas meelde kauneid pioneeriaastaid! Kontserdi lõpu laul, mille saatel kuusel küünlad süüdati, meenutas aga, et kohe-kohe on jõulud käes.

Ilus kontsert oli — nii olen kuulnud paljusid ütlemas.

Ja sellega minu märkmed kooli aastapäevast piirduvadki, sest spordimajja tantsijate esinemist, päris ausalt öeldes, ei viitsinud ma vaatama minna, mistõttu jäin meeldivast elamusest ilma. Nii lõppes minule pidu üsna vara. Oli ka neid, kes hommikuni pidu pidasid (seda mitte halvast mõttes) ja olid kahjuks Valtu kooli vilistlased ka need (võib öelda vist vandaalid), kes piduõhtul või ööl klassides mürgeldasid ja lõhkusid. Jah, inimesi on igasuguseid. Enamus tunneb rõõmu ilusast ja imetleb tehtut, mõned jälle saavad rahulduse kõige ilusa lõhkumisest. Õnneks nägin mina ainult peo ilusamat poolt ja lahkusin koolimajast hea tundega kordaläinud peost.

Lapsed on spordis tublid

Alustan sellest, et Valtu kooli mulluseks parimaks sporditüdrukaks valiti KAIRI KURISOO ja parimaks spordipoisiks RAIN HELIN. Mõlemad õpivad 7. klassis ja on tublid erinevatel spordialadel.

Märkimist väärivad 8. klassi poisid, kes suhtusid väga tõsiselt oma esinemistesse kooli 125. aastapäeval. Kõigil on kindlasti meeles need toredad püramiidid ja originaalselt sooritatud akrobaatikakava.

1993. aasta algas kenasti. 7. klassi poisid tulid Keavas toimunud kuni 12aastaste jalgpalliturniiril esimeseks, alistades üsna kindlalt kõik vastased. Meeskonnas mängisid RAIN HELIN, ARDI TIPPEL, ELVIS OSTAŠNIKOV, JANNO JUURIK, TAAVI TEETS ja RAIDO PIKINEN. Kaks nädalat hiljem saavutati kuni 15aastaste poiste turniiril Raplas 4. koht, aga Valtu kooli esindasid samad poisid, kes Keavas võitsid (lisaks RAIDO ROKK ja KALVI KANTS).

Edusamme tehakse ka lauatenнисes. Maakonna seeriavõistlustel on osaletud kahel etapil. Olgu märgitud, et kõik võistlevad koos. Esimesel korral osales kokku 82 mängijat ja parimana oli OLEV AKATSONOK 56. Teisel korral läks juba tunduvalt paremini. Osales 75 mängijat ning KALVI KANTS saavutas 39. ja OLEV AKATSONOK 53. koha. Hästi mängisid teisedki.

Valmistab rõõmu, et algklasside õpilased teevad sporti suure innuga. Siinkohal on teistele kindlaks eeskujuks 2. klass, kus üksteisest püütakse lausa üle joosta.

Jah, lapsed on spordis tublid! Mida toob tulevik?

ERKI KESKÜLA

Meeldevõistluseks

Kõiki, kes soovivad astuda loodava Valtu hoiulaenuühingu liikmeks, oodatakse toetusallkirja andma ühingu asutamislepingule Valtu ja Inglise kontoris. Asutamiskoosolek on juba 24. veebruaril.

Õnnitleme!

Aeg joonistab ringe puudesse, inimestesse.
Ringid puudes märgatavad,
ringid inimestes aimatavad.
Aasta ja ring, teine aasta ja teine ring.
Nähtavad ja nähtamatud,
algavad ja lõppevad.
Üksainus ringide ring.

80	
ELIISE LEINSAAR	15. jaanuar
70	
LENNART LEPIKULT	27. jaanuar
65	
VALDI MÄNNIMÄGI	11. jaanuar
AILI RAADIK	23. veebruar
60	
VIIVI MAHLAPUU	16. veebruar
55	
SIRJE ALMERS	1. jaanuar
URVE LAURIMAA	15. jaanuar
50	
VALENTINA SULU	1. jaanuar
VELLO VIIRA	26. jaanuar
KARLI PALMISTE	3. veebruar
ÕIE RAAG	27. veebruar

✿ Ühtlasi õnnitleme KÕIKI, kel tänavu ümargune tähtpäev tulemas!

✿ Õnnitleme kõiki NOORPAARE, kes otsustavad - tänavu endale ühise kodu luua!

Ei jäta me teineteist saatuse hooleks,
KOOS KOGU ELU!

Ka rõõmud ja mured me jagame pooleks,
KOOS KOGU ELU!

Ka leiva ja voodi me jagame pooleks,
KOOS KOGU ELU!

Teineteise jaoks jääme alati nooreks
KOOS KOGU ELUKS!

✿ Õnnitleme kõiki peresid, kus sel aastal L A P S sünnib!

Inimese silmad vaatavad maailma
ja süda võtab sealt midagi omaks.
Ema silmad vaatavad last
ja süda ainult annab.